

KÖZMŰVELŐDÉS.

Az erdélyi róm. kath. irodalmi társulat heti közlönye.

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

Előfizetési díj:	
Egész évre	4 frt.
Félévre	2 -
Negyedévre	1 -

A társulat minden rendű tagjai
a lapot tagdíjaikért kapják.

Kéziratokat nem adunk vissza.

A lap szerkesztési részét illető cikkek a szerkesztőségnek, az előfizetési pénzek a pénztárnoki —, az esetleges reklamációk pedig a kiadóhivatálnak küldendők.

Méltóságos és Főtisztelendő
MAJLÁTH GUSZTÁV gróf,
segédpüspök úr fölszenteltetése napja:
1897. május 1.

Ma nyerte el ő méltósága a hármass, hittanítói, kegyelemosztói és kormányzó egyházhatalom teljességét. Ma van segédpüspök urunk ő méltósága fölszenteltetése napja.

A nap fényes sugarai által aranyozott erdélyi bércek visszhangozzák ma az örömet annak fölszenteltetése fölött, ki hivatva lesz arra, hogy az oly sokféle tekintetben sajtóságos viszonyú erdélyi egyházmegye híveinek megmutassa az utat, melyen üdvöket munkálják, hogy az ígérlet földjére juthassanak.

Nagy nap ez különösen Erdélyre nézve, melynek egén ma csakugyan ritka nap ünnepel, melynek tüze háromszázezer hű szívet gyújt lelki örömmre. Mert ha a püspökök méltóságának fönséges nagy volta talál kifejezést az ősi egyház azon rendelkezésében, mely szerint még fölszenteltetésük évfordulati napját is megünnepelteti általuk s azok által, kiknek vezetését, kormányzását a szent Lélek bizta reájuk, akkor a szív egész melegével kell megülni azon napot, melyen a püspök ama magas, szent s még az angyali vállakra is félelmes méltóságra kenetett föl; a legtöbb papság méltósága ez, mely teljességében a püspökség, s melynél a rendjeli hatalmat tekintve a pápaság sem nagyobb. E méltóság közvetlen forrása Jézus Krisztus, ki tanítványt hetvenkettőt is választ, de apostolt csak tizenkettőt, kiknek, miután egyre építé anyaszentegyházát, mondja: „**Elmenvén tanítsatok minden nemzeteket.**“ Ekként a pápaság mellé a püspökséget szervezi, mely isteni jognál fogva ép oly örök, állandó, mint az.

Hajdan a püspökök fölszenteltetésének napját születésnapjuknak nevezték, mert azon születik a fölszenteltetés által az oltár egyszerű szolgájából főpappá, papitejedelmé, s hogy a látomások írójával szóljunk, az egyház angyalává, vagy szent. Pálial az egyház apostolává, a Krisztus dicsőségévé. E lelki születés anyakönyve az apostolok diszalbuma. Csakhogy ezen születésre nem következik halál, mert a földi élettől való megváláskor hasad éppen az örök élet hajnala.

A mai napon kapta ő méltósága a papokat teremtő, a püspököknek feuntartott és közölhetlen hatalmat. E napon ömlött át ő méltóságába a titokzatos erő a szent Lélekből, mellyel legeltetni, kormányozni fogja a lelkek sokaságát. E napon tétetett le ő

méltóságánál a kincs, a tiszta tanítmány, a hit, az örök igazság, melyet őriznie kell, a szt. Lélek által, ki benne lakik. Ezen ma átörökölt hitkincset fogja ő őrizni a maga szeplőtelen tisztaságában, hogy az erdélyi püspöki megyében bő gyümölcsöt hozzon. Őrizni fogja főpásztori tanítása által, őrizni a bérnálás szentségének kiszolgáltatása által, a letett kincs megőrzésére kiosztott erősítő kegyelmek által. Ma különös hatalmat kapott arra, hogy hirdesse az igét, legyen rajta alkalmasan és alkalmatlanul, intsen, kérjen, dorgáljon teljes türelemmel és tudománnyal.

Méltán könyvezi ennél fogva különösen ma ő méltóságát tisztelet, engedelmeség, hódolat és ragaszkodás, s méltán tisztelheti mindenki a papságnak mintegy homlokán sugárzó teljességét.

Torjön tehát keresztül az örömméret árja bérceinken és kies völgyeinken. E nagy nap emléke sokáig vissza fog sugározni Erdély Sionjának falairól, s ha el is mult e nap, a nagy esemény emléke kedves visszhangját megőrzi sziveinkben, melyek forró redőibe szállanak le emlékei, s a szeretet lángoló érzelmei fölkeresik a fölszentelt jobbot, hogy csókkal illessék azt, mely az áldás jobbjá lett.

Mi pedig a legőszintébb érzelmeinknek sietünk kifejezést adni, midőn egy szívvel és lélekkel óhajtjuk: Ömöljön bő áldás, a hová csak a Főpap léptei szállnak, szeretetünk kíséri fogja s az egyházmegye felvirágoztatásának előmozdítására irányzott apostoli törekvései lesznek legtisztább fiúi hódolatunknak tárgyai. Könyörgéseinkkel Isten trónja elé járulunk, hogy a ma nála letett kincset híven megőrizze. Összedobannak ma a mi sziveink is a szent imában, a magasztosult érzelemben, hogy a segédpüspök úr ő méltóságát apostoli verejtékével öntözött útain a kegyelem eszközölte siker bőséges vigasztalásával kísérje s a Mindennató sokáig éltesse: Ad multos annos!

A békamenyasszony.

— Népmese. —

Finnből fordította: Pál A.

Volt egy királynak három fia. A két nagyobb derék életrevaló volt, a harmadik volt Hamupipőke. A fiúk felnőttek s arról kezdtek gondolkozni, hogy megházasodnak. Ezt észrevette a király s így szólt fiainak: Nő, fiaim, vegyétek elé nyilaitokat s behunyj szemmel löjjetek ki az udvarra s a kié merre megy, menjen el arra felé leány kérni.

A fiúk elővették a nyilat, s behunyj szemmel ki is lötték. A legnagyobb és a középső fiú nyila a Leskiakka háza felé ment, a legkisebb fiúé pedig az erdő felé. A két nagyobb fiú elment tehát Leskiakkához, leány kérni, a legkisebb pedig az erdő felé indult, hogy lássa, kit kap ott.

Megy, megy nagy szomorán s hát a mint megy, egy béka jő vele szemben, szájában a nyilavesszővel s azt mondja neki: Isten hozott, völégényem! Ime itt vagyok menyasszonyod. Nem volt mit tenni, elfogadta a menyasszonyt selvitte haza.

Eljött másnap, s a király magához hívatta a más két fiával Hamupipőkét is, hogy lássa, melyik, milyen menyasszonyt hozott. A fiúk megindultak, hogy apjuknak bemutatassák jegyesüket, de a két nagyobb testvér menyasszonya csak nevette Hamupipőkét, mikor meglátta, hogy a béka ugrál mellette menyasszony gyanánt; s el is váltak tőle és külön úton indultak a királyhoz. Szegény Hamupipőke nagyon elszomorodott e miatt, de nem volt más mit tenni, csak lépdelt a béka mellette, mert az nem akart tőle elmaradni.

No, megérkeztek a királyhoz s ez saját szemével győződött meg, hogy ki milyen leányt kapott s akkor elbocsátotta őket, azt mondva nekik: most menjetek már haza, holnap elmegyek, megnézem milyen reggelit készítetek nekem.

Ugyanazon az úton mentek vissza, a melyen jöttek volt a két nagyobb fiú menyasszonya útközben csak nevetgélve gonyolódott, hogy milyen reggelit készíthet a béka a királynak.

Hamupipőke jól hallotta a gonyolódó beszédet, de egy szót sem mert válaszolni, minthogy a menyasszonyt ő választotta, csak esendesen ballagott a béka mellett, míg végre bazaarkeztek.

Mi lesz most? Alig hogy bazaarkeztek, a béka megszólalt, s azt mondta Hamupipőkének: Te menj el, fekdjél le, én meg hozzá látok a reggeli készítéshez, mert holnap a király vendégünk lesz.

Ambár Hamupipőke különösnek találta ezt a beszédet, de mégis elment, lefeküdt, mint a béka parancsolta; de nem tudott elaludni, hanem titkon leste, hogy miképen tesz eleget menyasszonya az apja parancsának.

Nem kellett sokáig várni, mert csakhamar csodálatos dolgokat lát a szobában. A béka levetette magáról a béka-képet s gyönyörű leánnyá változott, azután tüzet tett, kinyitotta az éjszak-nyugat felőli ablakot s kiszólt rajta:

Nagy nemzetségem, dicső nemzetségem, segítetek, könyörüljtek rajtam, jöjjetek ide a világ minden részéből, segítetek a királynak reggelit készíteni.

S alig mondta ki e szavakat, nyole hattytű csapat be az ablakon a szobába s rögtön fiatal leánnyá változott valamennyi. Hamupipőke tette magát, mintha aludnék, de azért az ujjai közt mindent jól látott, a mi a szobában történt. A leányok a szobában miudjárt hozzáfogtak a munkához. Csakhamar minden mozgásban volt, a kilenc leány kilencféléhez

fogott, egyik font, másik szótt, a harmadik egyebet csinált, míg az asztalneműt elkészítették. Akkor hozzáfogtak a reggelisnáláshoz, s mikor elkészültek vele, olyan kitűnő volt mindeu, hogy olyant nem lehetett látni. Volt ott mindenféle ennivaló az egy kakastéjen kívül. Mikor már egészen készen volt minden, a többi leány ismét battyúvá változott s kirepült az ablakon, mentében azt mondva a Hamupipóke jegyesének: Hogyha bajba jössz s szükséged lesz reánk, csak hívj máskor is.

Alig távoztak el a hattýúk, az őt maradt leány is átváltozott békává s elvonult a szoba egyik szögletébe éjjelre. Hamupipóke pedig roppant elkedvetlenedett, mikor látta, hogy menyasszonya mivé változott, a másik oldalára fordult s elaludt. Másnap, mikor eljött a reggelizés ideje, a király elment reggelizni fiaihoz.

Előbb megreggelizett a nagyobb testvéreknél s csak azután ment Hamupipókéhez.

Minek megyen oda, mondták a nagyobb fiúk menyasszonyai, mikor a király hozza indult, hiszen mitéle élelt tudna készíteni egy béka, s nem akarták oda eresztetni, de a király mégis csak elment. Hamupipóke messze elejébe ment apjának, s úgy vezette be szobájába. Az étel már készen volt, s hozzáfogtak az evéshez. Mikor leültek az asztalhoz elébe tette apjának a neje által készített asztalneműt s elmondta, hogy azt egész merőjében az éjjel fonták, szótték s készítették el.

A királynak nagyon tetszett minden s elvégezvén az evést-ivást, oda hivatta a más két fiú jegyesét is s azt mondá nekik: Ilyen ételt készítenek ti is, és máskor ne nevéssétek le a békát, mert tudja ő jól a maga dolgát.

A többiek csak szégyenkedtek, a király pedig haza kezdett készülni s mentében azt mondá a leányoknak: Holnap jöjjetek hozzám ebédre, s hozzatok valami ajándékot is magatekkel.

A király meghívása után a más két leány eltávozt, haza, a béka pedig azt mondá Hamupipókének: No, te menj el, fekdűdj le, én majd készítek valami ajándékot, hogy ebédkor elvigyem a királynak. Az el is ment s le is fekdűt, de nem aludt el, csak leste titkon, hogy mi történik. A béka mikor azt gondolta, hogy Hamupipóke már alszik, ismét szép leánynyá változott, tüzet csinált a szobában, kinyitotta az éjszakayugati ablakot s kikiáltott az ablakon, mint előbb.

Erre azonnal a nyolc fehér hattýú berepült a szobába, letette hattýúképét, fiatal leányokká változott, s elkezdtek a munkához látni, mint a mulkor. Egyik font, a másik varrt, a harmadik szótt, míg a királynak egy inget készítették, a mihez fogható az egész országban nem volt; s mikor az ing készen volt, a leányok ismét hattýúkká változtak s elrepültek. Hamupipóke jegyese ismét átváltozott s a szoba egyik egyik szögletébe vonult éjjelre.

Eljött a reggel s a reggel után a nappal, s a béka feleibresztette Hamupipókét s elmentek az ajándékkal a királyhoz. A többi testvérek jegyesei is épen abban az időben érkeztek oda. Nevettek folytonosan útközben s tanakodtak, hogy mitéle ajándékot vibet a béka a királynak. A király pedig elejükbe ment s azt mondta nekik: Ne nevéssétek a békát, hanem jöjjetek hozzám, hadd nézzem meg, mit hoztatok ajándékba. A leányok elő is szédtek az ajándékokat,

de a két nagyobbik testvér menyasszonyáé csak közönséges munka volt; hanem mikor a Hamupipóke békája elővette a a készített inget, volt mit nézni rajta. Az egész országban nem volt ahoz fogható, meg is bámulta az egész nép. Hamupipóke pedig megmondta a királynak, hogy azt a béka mindenestől egy éjjel készítette.

A királynak az ajándék láttára jó kedve kerekedett, megköszönte a békának; bár a többieknek sem mondta, hogy rossz. Most még egy harmadik próbát is tétetett velük. Azt mondta, hogy mutassák meg az ügyességüket, melyik tud többször megfordulni a sarkán.

Először a legnagyobb fiú menyasszonya állott elő s gyorsan megfordult a sarkán, de nem tudott egyszerűen többször megfordulni, neki esett a falaak. Aztán a középső következett, s az épen úgy járt.

No, lássuk, béka, a te ügyességedet, mit tudsz, szólítá meg a király legkisebb fia jegyesét. Ez meg is mutatta azonnal. Egyet fordult a sarkán, s hát egy gyönyörű szép tiszta tó támadt a szoba közepén; ismét fordult egyet, mire mindenféle vizimadár kezdett uszkálni a tóban, s szárazföldi repkedni a levegőben; de ez nem volt elég: mikor harmadikat fordult, a tó megtelt különböző nemű halakkal; s negyedik fordulásra egy szép szép-szép fenyőfa látszott meg a tó partján, rajta madarak énekeltek, kakukkoltak, úgy hogy a ki ott volt, mindcsak bámulta. Mikor mindezen eleget bámultak, a béka még egyszer megfordult s minæn azonnal eltűnt s a szoba ismét vissza változott olyanná, a milyen azelőtt volt.

Ekkor a király két kereszttel tüntette ki Hamupipókét, s sajátkezűleg tűzte fel mind a kettőt a mellére, s maga mellett tartotta, a másik kettőnek pedig egy-egy botot adott, a kezökbe, s elkergette a várból, hogy a békát kinevelték.

Igy éltek egy darabig a békával. Végre Hamupipóke elment Leszkiakkához s így beszélte le neki sorsát: Jaj, Leszkiakka lelkem, mi hárman valánk testvérek s elmentünk leány kéri. En egy békát vettem el feleségül, ki éjjel titokban mindig emberré változik s dolgának elvégzésére segítségül nyolc hattýú repül be mindég az ablakon, de reggel elrepülnek s ő pedig nappalra ismét békává változik. Mond meg, mit tudjak csinálni, hogy emberi alakját ne változtat-hassa meg.

Hát, ha még egyszer emberré változik, mondá Leszkiakka, lesd meg hova teszi béka bőrét s vedd el onnan s egessd el a kemencében, akkor nem tud többé békáé változni.

Hamupipóke meg is fogadta a szót, haza ment éjjelre, s mikor a béka ismét leánynyá változott és kiment a szobából, összeszedte a béka bőrt s bedobta a fűttőbe. A menyasszony mikor nemsokára bement a szobába s meglátta mi történt, pofon csapta Hamupipókét s azt mondá neki: Oh, jaj, mit tettél nekem. Lásd három éjjel ismét királyleánynyá változtam volt, a mi hajdan voltam. Mert jól jegyezd meg, hogy mi kilencen voltunk testvérek, de anyánk egyszer megharagudt s megátkozott, hogy a mig élünk változunk át valamennyien: a néneim battyúvá s én békává. Mikor pedig engem menyasszonyodnak eljegyeztél, kitelt az átok ideje, de mivelhogy elégetted a ruháimat, most el kell töled vállanom, s többet nem látsz meg engem. Ezeket mondotta s szeme láttára ő is hattýúvá változott mint

testvérei, kirepült az ablakon s eltűnt. Szegény Hamupipóke olyan szomorú volt, azt sem tudta mihez fogjon. Megjegyzendő, hogy mikor a jegyese pofon ütötte, az orra vére megindult, melyet ő zsebkendőjével törölt le, és úgy benne maradt a zsebkendőbe a vérfolt, hogy semmiképen nem lehetett kimosni onnan.

Bánatában ismét Leszkiakkához fordult tanácsért s elbeszélte neki az egész esetet. Ekkor Leszkiakka azt mondta neki: Eredj, menj el erre s errefelé három nap s három éjjel meg se állj, míg egy tóhoz nem érsz. Ott állj meg, mert oda jár a te hattyúvá változott menyasszonyod testvéreivel, s várd meg, míg le nem vetik magukról a hattyú ruhát s fürdeni kezdenek a tóban. A többiek mind egy helyre rakják ruhájukat, de a te jegyessed külön helyre teszi. Vedd el a ruháit s akkor beszélhetsz vele.

Evvel a tanácsal el is ment Hamupipóke útjára s három nap s három éjjel ment mendégt, míg végre egy tóhoz érkezett s leült annak a partjához s elkezdett ott várakozni, mint Leszkiakka mondta. Ott ült, üldögélt egy darabig, míg a sok vándorlástól kifáradva elszenderedett. A mint ott fevüdt, egyszerre csak valami különös zaj üt meg fülét, felriadt álmából s kezdte kutatni, miféle zaj az s hát csodálatos dolgokat lát. Kilenc hattyú repült fel arra felé s leszállottak a partra, levették ruháikat, letették a földre s mind gyönyörű szép leányokká változtak. A többiek mind egy csomóba rakták ruháikat, de a kilencedik egészen külön helyre tette s zajosan beszélgetve elkezdettek fürödni.

Hamupipóke is ezt várta. Elvette a külön lévő ruhát, elrejtette, mint Leszkiakka tanácsolta volt, maga pedig elbújt a fiatal erdőben.

Mi lesz most? A leányok fürödtek egy darabig s akkor kikeltek a vízből, ruháikért mentek s magukra vették, hogy elreptülhessenek, de egy ruha nélkül maradt, mert nem kapta meg a szárnyait, s végső szorultságában így kezdett siránkozni: Jaj, ki vitte el az én ruhámat, ha visszaadja leánya leszek, ha öreg ember vagy asszony; testvére, ha leány; jegyese, ha nőtlen ember.

Most Hamupipóke előugrott, előadta a ruhákat s azt mondta neki: Itt vagyok, tartsuk meg az eljegyzést!

Nem úgy van az! Itt azt nem lehet megtartani, hanem jéjj el az atyám udvarába, de nem adnak engem másképen oda, csak úgy ha testvéreim közül ki tudsz választani, ezt pedig csak úgy teheted meg, ha azt mondd, hogy egy vérfolt van a zsebkendőben, a ki kimossa, a te jegyessed. Alig hogy ezt elmondta, elreptült baba. Hamupipóke is utána indult s megis érkezett a várba. Ott azonnal előadta jövetelének okát a királynak s kérte, hogy adja nőül már a jegyesét.

Jaj, fiam, én nem tudok erről a dologról semmit, mondá a király, hanem ha menyasszonyod van, válaszsd ki te magad, melyik az, a leányaimat mindjárt összegyűjtöm.

Jól ismerem én őt, válaszolá Hamupipóke, s a leányok nemsokára mind előtte állottak, de olyan egyformák, olyan szépek voltak, hogy csakugyan nem tudta kiválasztani, melyik az ő jegyese, azért azt kérte, a mit a menyasszonya tanácsolt volt, hogy az az ő jegyese, a ki zsebkendőjéből a vérfoltot ki tudja mosni. At is adta a zsebkendőt a leányoknak. No, ezek el is kezdték mosni, dörzsölték, dörzsölték, a hogy csak tudták, de a folt nem ment ki. Végre

előjött a jegyese s azt mondta: Add ide, kimosom én! S mihelyt egyet facsarított rajta, a vér rögtön eltűnt belőle.

Ez az én menyasszonyom, mondá Hamupipóke, s elvette a leányt s baba vitte szülőföldjére s ott éltek apja oldala mellett s máig is élnek, ha meg nem haltak.

Itt a vége.

KISEBB KÖZLEMÉNYEK.

Jegyzőkönyv

az alsófehérmegyei román. kat. néptanítók egyesületének Gyulafehérvárt, 1897 évi április 22-én tartott tavaszi közgyűléséről.

Jelen voltak: a tanítók közül: Wachek Zsófia, Barts Márton Chósz György, Vitos Meuyhért, Osváth Mózes, Bakó Elek, Antal K., Pandur F., Halmi István (áll. el. tan.), Fogarassy János, Resch György, a lelkész urak és gymn. tanár urak közül: Butyka Sándor, Bálinth György, Csiki Miklós, Zlamál Agost, Takó Béla, Szilveszter Ferenc, Péter János dr., Wagner Sándor.

T á r g y.

1. Istentisztelet a helybeli irgalmas nővérek templomában, az el. isk. tanulók és az összegyűlt tanítók illetőleg egyesületi tagok részvételével. Az egyesületi tagok a helybeli iskolánál gyűltek össze és testületileg vonultak a templomba.

2. Az egyesület ügyeinek ideiglenes vezetője, Chósz György, miután az istentisztelet végeztével az elemi iskola egyik termében a tagok megfelelő számban összegyűltek, ismerteti az egyesület eddigi működését s ennek folyamán előterjesztést tesz az egyesület ügyeiről, végül a kartársakhoz intézett buzdító szavak után a közgyűlést megnyitja.

Ismertetése így szól:

Tisztelt közgyűlés! Én vagyok a szerencés — a szerencsétlenségben — hogy egyesületünknek mai évi közgyűlését megnyissam. Szerencés vagyok azért, mert t. kartársaim egyszerűen és bizalma engem jelölt ki az egyesület dolgainak ideiglenes vezetésére. A „szerencsétlenségben“ kifejezés jogosultsága ugyan érthető már ezen ténnyől is, azonban ha kinyilatkozatom annak mibenlétét, t. i. azt hogy egyesületünk ez idő szerint olyan árván áll, mint az anyátlan és apátlan gyermek — nincsen egyetlenegy tisztviselője, előljárója, — igazat fog adni nekem a t. közgyűlés ezen kifejezés használatát illetőleg es szintén át fogja éreznie a rideg valóság azon nyomasztó hatását, melyet a pusztá kifejezés magában foglal és reám is gyakorolt. Azonban a kötelesség, mely magasztos célú egyesületünkhez, minden kartársat, mindnyájunkat, egyaránt fűz, engemet sem hagyott érintetlen, mert ime, ilyen körülmények között is itt vagyok, hogy teljesítem a tartozó kötelességet; és ha bár gyenge magam vagyok az a megbízott, aki egyesületünk terhes helyzetének s talán a kibontakozáshoz vezető teendők mibenlétének tolmcsolója gyanánt állok itt: a

tartozó kötelesség útjában — bátorodom vállalkozni a nehéz feladatra.

Hogy azonban a teendőkre nézve kellőleg tájékozhasuk magunkat, megismertetem röviden egyesületünk működését fennállásától a jelen időig; feltárom azt az időt, melyben egyesületünk nagy lendülettel és hangyaszorgalommal munkálkodott kat. népnevelésünk ügyéu; de rámutatok az erre bekövetkező hanyatlási stádiumra, valamint annak okaira is, hogy az előbbi körülményből ügybuzgalmat, lelkesedést merithessünk, az utóbbi körülmény pedig intő példának szolgáljon a jövő magatartásra nézve, s hogy így megismervén az egyesület fogvatkozásainak, hibáinak okait, goudoskodhassunk azonnal az azok eltávolítására szolgáló alkalmas eszközökről.

Az egyesület mint „önképzőkör“ az 1875-ik évben veszi kezdetét és fennáll 1883-ig; ettől kezdve, mint azt a miniszterileg és püspökileg jóvá hagyott alapszabályok tanúsítják az *alsójehermegyei r. kat. néptanítók egyesülete* címen szerepel. — Az egyesület működésének azon szakát, mely 1875—1884-ig tart: az ügyszeretet és munkásság időszakának lehet nevezni. Két igen munkás, buzgó és tapasztalt elnök vezette azon időben az egyesületet Bíró Béla és utána Veszely Károly. Tagjai voltak akkor egyesületünknek a r. k. tanítókon kívül a megyében létező más felekezet tanítóin kívül többen; tagjai voltak a helyi főgymnásiumnak pap és civil tanárai majdnem valamennyien és a vidéki papság nagy része. Nagyban érdeklődött egyesületünk iránt néhai Fogarassy Mihály erdélyi püspök és érdeklődik jelenben püspök urunk ő Excellenciája is, mit az iratok közt található több magas leirat bizonyít.

A magas érdeklődés, a példa hatott; egész irodalma fejlődött ki az eredeti és bírálati munkáknak ezen években nagyszámú egyesületi tagok kitaró szorgalma által; gyakorlati tanítások pedig feles számmal voltak — egy gyűlésen tartatott sokszor három is; és volt több ízben pályadíj is kitzve bizonyos adott kérdés megfajtására, így pld. egyik 1877. nov. 12-ről kelt jegyzőkönyv szerint a következő kérdés tüzetett ki megfajtásra 10 frt pályadíj mellett: *Miképpen tanítsa a tanító a természettant az iskolákban s miképpen működjék gyakorlatilag az iskolán kívül is, hogy a népből a babonát kiirtsa?* A jegyzőkönyvek két példányban állítottak ki, melyeknek egyike püspök úr Ö Excajához mint legfőbb pátronushoz terjesztette fel. Ezen jegyzőkönyvekre adott magas válaszok, leiratok mindig igen szivesek és tanulságosak voltak. Az új tagoknak az egyesületbe való felvételéről a jegyzőkönyvek rendszeren megemlékeznek, azonban az egyesületi tagoknak tulajdonképeni nyilvántartása és ezzel kapcsolatosan részletes pénztári jelentés ezen egész idő alatt csak kétszer fordul elő, 1881-ben, mely az egyesület keletkezésétől fogva számol és 1882-ben, mely az utolsó é nemben. Ezen évben illetőleg az 1883-ik év jegyzőkönyvében fordul elő az „Eötös-alap“ segélyegyesületnek a neve, mely alap úgy látszik egyesületünk tagjai részéről is pártolásban részesült, 1884-ben vesz h'rt egyesületünk az országos róm. kat. és gör. kat. tanítók segély alappjáról s ennek valamennyien tagjai lettek kartársaink: a tagok természetesen tagságukkal bizonyos jogokat is élveztek. Így Kőnczei S. és Finta A. tanítók tanuló fiai 100—100 frt segélyben részesültek. Azonban úgy látszik voltak akkor is bajok, me-

lyekkel küzdeni kellett, csakbogy ezek az egyesület energikus működésével szemben eltörpültek; ugyan olyanok voltak e bajok, milyenekkel az egyesületek jelenleg is és tekintettel a mostoha és súlyosabbá vált körülményekre még érezhetőbben kell küzdeni; ilyenek pld. a napi és fuvardíj ügy. valamint a tagsági díjak beszedése, illetőleg be nem szedhetésének ügye stb. 1885-ben gyűlés nem tartatott, jegyzőkönyv legalább nem tanuskodik arról. Ezen időtől kezdve fájdalom, egyesületünk hanyatlásnak indul; ezt a tényt 1886-ban már Veszely Károly az egyesület néhai elnöke is megállapítja s aztán többször ad e nézetének kifejezést. Nyomait látjuk, hogy a néhai elnök küzdött is a hanyatlás ellen a mennyire felt, de agkora s betegsége tehetetlenül tette őt a küzdelemre, 1888 és 1889-ben utolsó erejét szedi össze néhai elnökünk arra, hogy az egyesületi működést a maga medrébe terelje, de basztalan a hajdani vasembernek már nem volt hozzá való ereje. . . Ezzel a hanyatlással természetesen a tagok száma is mind inkább apadt, erre mutat a néhai elnöknek az utóbbi években a tagtársakhoz intézett azon több rendbeli felszólítása, hogy igyekezzék ki-ki az egyesület részére vagy egy tagot szerezni.

1890-től 1896-ig semmi életjelt nem adott magáról az egyesület, a mennyiben érdemleges gyűlést nem tartott s így jegyzőkönyv sem vezetett. 1896-ban volt ugyan egy közgyűlés, jegyzőkönyvet magam vezettem arról; a könyv impurumát néhai elnök úrnak elküldöttem átvezés végett, de az úgy látszik valahová eltévedt mert nem letem meg azt a rendelkezésemre álló iratok közt. Az 1896-ki gyűlésnek fő tárgya különben a tisztujtás és a néhai elnöktől a tagtársaknak feladott két kérdés valamelyikének kidolgozása, illetőleg a kidolgozás eredményének bemutatása volt. A két kérdés, mely azonban még 1892-ből ered a következő:

- 1) „Melyek azon leghathatósabb eszközök, melyekkel a fegyelem az iskolában fenntartható; mert arra képesíteni a gyermekeket, hogy a tanítónak szaraira figyeljenek, gondolkodjanak, fegyelem, réglázás nélkül nem lehet.“
- 2) „Melyek a rendes iskolába járás előmozdításának módjai.“

E két kérdés közül egyet, az utóbbit, Kovács Nándor boicai kartársunk kidolgozott és a gyűlésen az eredményt elő is adta, amit a közgyűlés dicséretes tudomásul vett. A választás is megejtetett; megválasztattak az összes tisztviselők de nem volt köszönet benne, mert a megválasztott elnök az nökséget nem fogadta el, az alelnök eltávozott innen, a könyvtáros és pénztárosnak hivataloskodása — nem lévén sem könyv, sem pénz — meddő maradt; a jegyző én volnék, de miután a tisztujtás napi rendre van kitzve, én részemről nem, s gondolom a pénztáros, a könyvtáros sem ragaszkodnak megválasztásukhoz.

Attérek most az egyesület vagyonának a kimutatására. Ebből kifolyólag pénztári jelentésem a következő: Atvettem Avéd Jákó főgymn. igazgató tanár úrtól nyugtatvány és ellennyugtatóvány mellett egyesületi vagyon gyanánt 12 frt 17 krt, egyidejűleg egy pénztári jelentést (1882-ből), 2 drb. kiegyenlített számlát és ugyan ennyi és erre vonatkozó elnöki iratot; a kiegyenlített számlák értékét a fennebbi összeghez adva áll elő a pénztári jelentésben kimutatott összeg A 12 frt 17 krból levonva a mellékelt számla szerint a jelen

alkalomra készült megbírók árát 1 frt 50 krt, a *pénztári maradvány készpénzben: 10 frt 67 krt tesz*, mely összeggel a t. közgyűlés rendelkezése szerint fogok eljárni.

A könyvtárra vonatkozó jelentésem sokkal rövidebb. Az egész könyvtár áll: két drb könyvből, még pedig a „Magyarországi tanító-egyesületek statisztikája” című munkából, azon kívül az itt felsorolt egyletiratokból.

Ime t. közgyűlés! így állottak és állanak egyesületünk ügyei 1875—1883 és innen 1897-ig. Nyilván való a fenneb-
biekből, hogy egyesületi életünk első fele a virágzás, a második a hanyatlás időszaka.

Virágzott hajdan egyesületünk azért, mert meg volt tagjaiban a lelkesedés és kitaró tevékenység. Hanyatlásnak indult azért, mert ezen erények a tagok lelkében különböző okok hatása következtében elszunyadtak és nem volt aki az okokat eltávolítva, az alvó erényeket ébredésre serkentse, életre keltsse, jobban mondva az egyesület nem volt képes magában oly erőt kifejteni, melylyel maga magát hasznos tevékenység útján megtarthatta volna. Igaz, hogy az alsó-fehérmegyei általános állami egyesület megalakulása nagyban hozzájárult egyesületi tagjaink létszámának apasztásához, de e körülmény azért nem változtat a kimondott igazságos ítéleten, mert az egyesületi tagok nagyobb része, a zöme megmaradt és ezen létszámot csupán kat. tanfériak képezték, és e létszám lelkes ügybuzgósága elégséges lett volna arra, hogy az egyesületet tovább virágoztassa. Azonban a kellő szigor alkalmazása hiányában és az egyesületi tagoknak egymással szemben való túlságos kiméiet gyakorlása következtében megszűnt a lelkesedés úgy a vezetőkben, mint a tagokban és kétségbe ejtő érzéketlenség nehezült az egyesület egész életére.

A fontos kérdések beható tárgyalása, lassan-lassan lekerült s napirendről; a fuvar és napi díj kieszközlése, a tagoknak és ezzel a reálok kirótt köteles befizetéseknek nyilván tartása, a tagok ügyiránti lelkesedésének ébred tartása, a szakkönyvtár létesítése stb. iránt erőlyes lépések egyáltalán nem tettek. Nem látunk az utóbbi időben az agg elnökön kívül, egyetlen embert az egyesületben, ki szavát az egylet érdekében komolyan és sikerrel fölemelte volna; sőt azok az elnöki felszólalások s az e dologban való egyesületi határozatok is, melyeknek nyomát találjuk, olyan jámbor óhajlás-szerűen hangzanak, hogy nem lehet esodálkozni, ha azokból a tagok lelkesedést nem merítettek. Elnöki szigorról vagy a szabályzat §§-nak alkalmazásáról stb. nincsen szó sehol sem, pedig az egyesületi tagok 1885. től részolgaáltak arra, és ha az meglesz, ki tudja, — jutottunk volna-e ennyire?! . . .

Ezeknek az egyesületünkről fennebb mondottakhoz es a tolasával, t. közgyűlés, egyesületünk képe sokkal teljesebbé vált: az árnyéklat, a melyet a kép a hanyatlás okainak saját néven való megnevezése által nyert, megteszi hatását: kéri abból az egyesületnek annak idején magas színvonalon álló helyzete, de viszont kéri annak gyszos hanyatlása. Így előttünk lévén egyesületünknek eddigi működése s egyben előhaladásának akadályai, rajtunk áll, hogy azon akadályokat kitaró akarattal minél hamarabb elbáritsunk és kat. egyletünk zászlóját a maltbeli lelkesedéssel fennen lobogtassuk. Örömmel nyilatkozthatom ki, hogy ezen akadályoknak elbáritására s egyesületünk felvirágoztatására a

legfőbb eszköz — az erős akarat meg van a tagorban megnyilatkozott ez a kat. népnevelésünk fontos ügyére irányuló akarat akkor, mikor a t. tagtársak megbízásukkal a mai közgyűlés összehívását elhatározták. Erős tehát a bizalmam és a reményem arra nézve (gondolom mindenki így érez.) hogy mind a jelen közgyűlésre szép számban megjelent buzgó tagok, úgy azok is, kik akadályozva voltak a megjelenésben, a közös szent cél érdekében egyesületünk fellendülésére nézve — minden lehetőt meg fognak tenni.

Egyben kérem a t. kartársaimat, hogy a legfőbb akadályt jóval a jövő közgyűlés előtt minden esetre elbáritani sziveskedjenek, azaz minden lehetőt tegyenek meg arra nézve, hogy törvény, illetőleg miniszteri rendeleten alapuló jogos fuvar és napi díjat megkaphassák s az eredményről az elnökséget értesíthessék, hogy esetleg a fuvar és napidíjat nem kapott kartársak érdekében a kellő lépések az az elnökség részéről is még idejében megtétehesenek.

Ha minden kartárs fuvar és napidíjban részesülendő egyesületi előhaladásunk legfőbb akadályá, mint mondam lesz győzve; mert ezen körülmény hozzá járul aztán egy másik és harmadik nevezetes akadály elbáritásához; ezzel t. t. az illetékek pontos befizetése is lehetővé lesz téve, s ha az illetékek pontosan befolyanak: a szakkönyvtár létesítése iránt is alapos reményt lehet táplálni. . . .

Az egyesületi tagok munkásságának, ügybuzgalmának ébred tartása, a rend és figyelemnek, ha kell szigorral való fenntartása az egylet szabályok §§-nak igénybe vételével vagy ezeknek ellensége esetében alapszabálynak módosítása, az értelmiség érdeklődésének felkeltése az egyesület iránt, az egyesület munkásságának, erejének kifelé való érvényesítése stb. szintén nagy fontossággal bíró kérdéseket a jelen tisztújítás során, megválasztandó elnöknek kifejtendő tapintatosságához, buzgalmához és erélyéhez kapcsolván, az e körül teendőket ő benne összpontosítván, bizton remélhetjük, hogy az ő s vele a tagoknak hathatós közreműködése, Isten segítségével, vissza fogják adni egyesületünknek régi fényét; és bizton remélhetjük, hogy annak fénye, állandóan fogja azután jótékony világának sugarait lövelleni az — éjszakába; remélhetjük, hogy az állandó bizalommal és egyszerűséggel, az egyesület érdekeivel odaadó tördődéssel el fogjuk érni azt, hogy egyesületünk magasabb színvonalra fog emelkedni mint valaha s zászlóak annak homlokán állandóan fogja hirdetni, hogy — „megfogyva bár, de törve nem” működünk kat. népnevelésünkön és így a haza javán.

Befejezvént jelentésemet, köszönetet mondok úgy a t. egyesületi tagoknak, mint a t. vendégközönségnek a szives megjelenésért es az igénybe vett türelemért; ezzel mint egyesületünk ügyeinek ez idő szerinti főleiglenes vezetője, a közgyűlést megnyitottnak nyilvánítom.

Tudomásul vétetett.

3. Chász György helybeli tanító gyakorlati tanítást tart a III. és IV. csoportosított osztályok tanulóival, midőn is a tanítást imádsággal megkezdvén, a IV. osztály növendékeinek a magyar nyelvtanból mellékfoglalkozást ad, és megkezdí tanításának tárgyát — ismerteti a III. osztálybeliekkel az egyházmegyét.

A gyakorlati tanítást többek hozzá szólása után közgyűlés sikerültnek mondotta ki.

4. Resch György sz. egyh. karnagy felolvasást tart az

egyházi zene köréből ily címmel: „A kántor az énekes nagymiséu.“

A felolvasást a közgyűlés érdeklődéssel hallgatta végig, s több figyelemre méltó hozzászólás után köszönetét fejezte ki érte felolvasónak.

5. A közgyűlés osztatlan figyelme között felolvasva fűdő Zlamál Agost főgymn. tanár emelkedett hangú emlékbeszédét Veszely Károly egyesületünk néhai elnöke fölött, melyben költői szárnyalással adja a néhai elnök életrajzát s méltatja érdemeit. A tagok élvezette! — ábítall — hallgatták a boldogult elnök emlékének szentelt eme gyönyörű beszédet és kérték felolvasó urat, hogy beszédét, a jegyzőkönnybe való iktatás végett, az elnökségnek átadni szíveskedjék, mit a felolvasó úr meg is ígért. A felolvasás végzetével fűdő Zlamál Agost főgymn. tanár urat a közgyűlés egyhangulag melegen üdvözölte és neki hatásos felolvasásáért, szíves fáradságáért hálás köszönetét nyilvánította.

6. A közgyűlés ideiglenes vezetője sajnálattal jelenti, hogy utánjárása dacára sem sikerült egy tekintélyes egyházi embert az egylet élére megnyerni, ami tekintettel az egyesület egyházias voltára, kívánatos lett volna; de miután ez így történt: szerinte nincs más mód, mint hogy az egyesület elnöki tisztségének elfogadására egy buzgó világi tanfőfiút kérjen fel a közgyűlés, egytall ajálja, hogy, miut ilyent, a közgyűlés, az itt jelenlevő derék főgymn. tanárt, Péter János dr. urat egyhangulag kérje fel az elnöki tisztre s válasza meg egyesületünk elnökének. Ezen indítványt a közgyűlés nagy lelkesedéssel fogadta és Péter János dr. főgymn. tanárt egyhangulag közfelkiáltással az egyesület elnökének választotta, ki a tisztséget el is fogadta.

7. Elnök — Péter János dr. főgymn. tanár — az elnöki helyet elfoglalván, szíves köszönetet mond a tagoknak megválasztásáért, s ígéri, hogy tőle telhetőleg erejét és tehetőségét az egyesület felvirágoztatására fordítandja, ha annak tagjai is segítségére lesznek; ha a mai napon nyilvánult lelkesedéssel és munkássággal a jövőben is, és lehetőleg fokozódott módon, fogják támogatni az ő igyekezetét a t. kartársak. — Azután, következvén a többi tisztviselők választása, 10 percere feltűggeszi az ülést. A 10 leteltével ismét megnyitja az ülést és ajálja a közgyűlésnek, hogy a választások egyhangulag történjenek, kijelöli egyszersmint a betöltendő tisztségekre az alkalmasnak talált egyéneket. Ezen kijelölés alapján egyhangulag megválasztottak alelnökök: Fogarassy János; jegyzőknek: Chósz György és Vitos Menyhért; pénztárosnak- és könyvtárosnak (egy személyben ideiglenesen): Barts Márton.

8. Az indítványok során határozottatott, hogy: a jegyzőkönnyek, miut régebben, két példányban vezetessenek s ezek egyike Püspök úr ő nagyméltóságához terjesztessék fel.

A tisztviselőkből tagszervező bizottság alakuljon, mely az egyesületnek az az iránt érdeklődők közül minél több tagot szerezzen; a tagok a tartani szokott évi két közgyűlés folyamán tagsági díjajkat, ez érvel kezdődőleg, pontosan fizessék be; és hogy a pénztáros, könyvtáros a tagok nyilvántartásáról s az egyesület vagyonáról minden közgyűlésen részletes kimutatást terjeszsenek elő.

9. A jövő (az őszi) közgyűlés megtartásának helyére és idejére vonatkozólag határozottatott: hogy az *Borbádon*

fog megtartatni *október hó elején*, miről különben a tagoknak idejen megbíró utján értesítetnek.

10. Egyleti tagokúl jelentkeztek: *Bálinth György, Csiky Miklós, Szilveszter Ferenc, Zlamál Agost; Wagner Sándor, Pandur F. és Resch György*, mely körülmény örvedetes tudomással vétetett.

A közgyűlésnek más tárgya nem lévén, jelen jegyzőkönny felolvasás után aláíratott.

K m. f.

Chósz György
egy. jegyző.

I R O D A L O M.

Borromaeus. Kat. hitszónoklati havi folyóirat. IV. fűzet. Szerkeszti és kiadja Nagy Antal, tartalom: 1. Húsvét után II. vasárnapra: Miként ismeri a világ, miként ismeri Krisztus az övét? Horváth Lajos, győr-újvárosi plébánosól. Példa a vasárnapi szentbeszédhez. 2. Húsvét után III. vasárnapra: Földi viszontagságaink között Jézus a mi vigasztalónk. Erényi Károly, magyar-óvári káplántól. Példa a vasárnapi szentbeszédhez. 3. Húsvét után IV. vasárnapra: Üdvös szomorúság. Gerebenics Sándor, győri püspöki szertartótól. Példa a vasárnapi szentbeszédhez. 4. Húsvét után V. vasárnapra: A keresztjáró ájtatosságokról. Schlegel Péter, győri székesegyházi kanonoktól. Példák a vasárnapi szentbeszédhez. 5. Aldozócsebtörtökre. A mennyszággal — a mennyszárg nélkül. Horváth Lajos, győr-újvárosi plébánosól. Példák az ünnepi szentbeszédhez. 6. Húsvét után VI. vasárnapra. A hazugságról. Nagy Antal, szerkesztőtől. Példák a vasárnapi szentbeszédhez. Alkalmiak. 7. Bűnesnapra (Szent József pártfogásának ünnepe). Szent József érdemeiről és oltalmáról. Németh Gyula, győr-belvárosi káplántól. Példák az alkalmi szentbeszédhez. 8. Hat szentbeszéd májusi ájtatosságra. A női erényekről. I. A nő hivatásáról — II. A nő hivatásáról. — III. A tisztaságról. — IV. A nő a családban. — V. Anyai szeretet. — VI. Az ábítatrol. Rézbányay József, pécsi theologiai tanártól. 9. Alkalmi szentbeszéd. A bold. szűz Mária nagy szeretetéről. Dr Steiner Fülöp, székesfehérvári püspöktől. Előfizetési ár: Egész évre 4 frt — 8 korona.

* **A Bold. Szűz Mária kegyeljei.** Magyarországon. Irta: Schaefer Jakab S. J. Az egyházi előjáróság jóváhagyásával. Budapest, 1897. Ara 25. Az egyes kegyképekkel illusztrált szép munkát melegen ajánljuk.

* **Bölcseleti Folyóirat.** Szerkeszti és kiadja dr. Kiss János tiszteletbeli pápai kamarás, a Szent-István-Társulat igazgatója s tudom. és irodalmi osztályának tagja, az Aquinói-Szent-Tamás-Társaság alelnöke, a kir. magy. tudomány-egyetemen magántanár és bekebelezett bittudor. I.—II. fűzet. Tizenkettedik évfolyam március 15. I. Értekezések. A praedeterminismus és determinismus. Komárik István. A lélek szellemisége sz. Tamásnál. Dr. Szalay Hubert. Osztön és ész. Dr. Székely István. Az aristotelesi bölcselet alaptalmairól: Az actus- és potentiáról. Dr. Anháupel György. Az értelem, illetve a *judicium practicum* s az akarati szabad elhatározás. Dr. Stuckner János. Fogalom és itéletalko-

tás. Várnai Sándor. A pantheistikus föltételnekről. Dr. Kis-Erős Ferenc. Sensista vagy subjectivista-e Locke? P. S. A denunciáns jellem. Rónai István. Fejtegetések a büntető jogbűléselet köréből. Várnai Sándor. II. Bűléseleti mozgalmak, vegyesek. Az Aquinói-Szent-Tamás-Társaságból. Még egyszer az argumentum ontologicumról. Hölszky Károly. A szív önálló működése. A megfagyott állatok fölélesztése. A hátgerinc és a vegetatív életfolyam. Felhívás a freiburgi kongresszus tárgyában. Pályázat. IV. Irodalmi Értesítő. Die Lehre des hl. Thomas von Aquino über die Möglichen einer antangslosen Schöpfung. Szabó Sadoeus. Abbé C. Piat. Folyóiratok. Hirdetési rovat. E folyóirat ára egész évre 5 frt. 25 kr. Megrendelhető dr. Kiss Jánosnál, Budapest, IV. Királyi Pál-utca 13. sz.

* **Hittudományi Folyóirat.** Szerkeszti dr. Kiss János I—II. Füzet. VIII. évfolyam. Március 15. I. Értekezések. A test feltámadása ellen felhozott nehézségekről. Dr. Ochaba A. János. A keresztény házassági jog alapja a római jogban. Biró Dezső. A szónoklás mestersége. Erényi Károly. A vallástalanságnak alap-okai. Rónai István. II. Hittudományi mozgalmak, vegyesek. A Szentírás Tárkányi-féle szövegéről. Kovács Sándor. A mohammedán apologia egy újabb terméke. Dr. Karácson Imre. A római német-magyar intézet szűnidei rendje. K—y M—ly. A délszlávok hit-egységének helyreállítása. A tisztítóhely és a keleti egyház. Dr. Dragos Gyula. Sz. Mária szeplőtlen fogantatása és a görögkeleti officium. U. a. Rövid közlemények, kérdések és feleletek. Hölszky Károly, Dr. D. Bohnenstingl Ferenc, Dr. Huszár Elemér, Hölszky Károly, Szt. Gy., Pusillus, Dr. Dr. Gy. Pályázatok a budapesti királyi m. tud.-egyetem hittudományi karánál. Felhívás a katolikus tudósok IV. nemzetközi kongresszusában való részvételre. III. A hittudomány magyar nyelve. Válasz az „Apróságok“ 2. pontjára. Rónai István. IV. Irodalmi értesítő. Bougaud-Spelt. Boldog Alacoque M. Margit élete és Jézus sz. Szíve tiszteletének eredete. Rusehek Antal. Hettinger. Thimotheus. Levelek egy fiatal theológushoz. U. a. Dr. Ham Antal. A prédikátor könyve. Dr. Székely István. Bodnár Gáspár. Az iparos-tanonok vallás-oktatásáról. Stacke István M. Lavy. Conférences sur la théologie de S. Thomas. Dr. Fischer-Colbire Agost. Dr. Franc. Laurin. Introductio in jus matrimoniale. Hr. Dr. Klein József. A vegyes párok megáldása a zsinagógában Hr. Dr. Reindl Román. A kat. anyaszentegyház szentelményei. Dr. Rézbányay József. Hirdetési rovat. Biblia Lexicon. Gerely József. E folyóirat ára egész évre 5 frt. Egy füzet 1 frt 25 kr. Megrendelhető dr. Kiss Jánosnál, Budapest, IV. Királyi Pál-utca, 13. sz.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Majláth Gusztáv gróf** úr ő méltóságának püspökké szentelése ma volt a budavári Mátyás templomban. A szentelést Császká György kalocsai érsek úr ő nagyméltósága végezte. A szentelésnél Erdélyből is többen voltak

jelen. A ftd. erdélyi káptalan képviselőjében ott volt nsgs. Fábián Sándor apát-kanonok úr. Jelen volt dr. Kóródy Péter theol. tanár is, mint a fölszentelt segédpüspök úr osztálytársa. Az igazgatótanács br. Jósika Samu kir. ő felsége személye körüli miniszter, statusi világi elnök úr nagyméltósága vezetése mellett szintén képviseltette magát.

— *Az erd. róm. kat. Irodalmi Társulat f. hó 3-án az. az hétfőn délután 5 órakor a „Köznevelődés“ szerkesztőségi helyiségében választmányi gyűlést tart, melyre a tagokat tisztelettel meghívja az elnökség. Tárgy: Folyó ügyek.*

— **Hálanyilvánítás.** Nagyméltóságú és föltisztelendő Lönbárt Ferenc megyés püspök urunk ő excellenciája a nagy sinki róm. kat. plébánia templomnak egy örült által fölygújtott oltára és elégetett templomi szerelvényei helyreállítása és pótlására magán pénztárából 182 frt. azaz száznolevanként o. és m. ért. forintot kegyeskedvén ajánl-ékeozui, kedves köteleességemnek tartom ő Excellenciájának ezen bőkezű adományáért a nyilvánosság terén is hálás köszönetet mondani. Nagy-Sink, 1897. április hó 22-én. Ifj. Kiss József, róm. kat. lelkész.

— **A „Salézi szent. Ferenczről“** nevezett irodalmi iskola céljaira a következő jószívű adakozók adományait az iskola hálás köszönete mellett nyugtazza: Biró Béla apát fősp. plébános úr 6 frt. Kiss János s. lelkész úr 2 frt. Medgyesi János s. lelkész úr 2 frt. Neunhírer Odón javítóintézeti lelkész úr 1 frt. Egly Sándor premontrai tanár úr 1 frt. L. Báluth László t. kanonok esp. pleb. úr 1 frt. Supka Béla úr 20 krt. Nagy Antal s. lelkész úr 1 frt. Tompos Mátyás pleb. úr 1 frt. Karácsonyi József s. lelkész úr 2 frt. Kovács Mihály pleb. úr 1 frt. összesen 18 frt 20 kr. Főösszeg 44 frt. 30 kr. (Folyt. köv.)

— **Néhai Veszely Károly prépost-plebánosnak állítandó sírkő költségeire adományoztak:** Rácz István esp. pleb. úr 50 krt. Kiss József pleb. úr 1 frtöt összesen 1 frt 50 krt. Főösszeg 46 frt 25 kr. (Folyt. köv.)

— **Pályázat.** A gyergyó-alfalvi róm. kat. leányiskolánál a tanítónői állomás üresedésbe jött és erre az iskolászké pályázatot hirdet. Fizetése: a) késpzpnzben az iskola pénztárából havi előleges részletekben 300 frt. és 20 frt. lakbérben. b) a község pénztárából lakbérbe szintén 20 frt. c) 16 köbméter kemény és 16 köbméter lágy fa, mely a kert illetményben számítatik. d) két marpa és sertés legeltetési jog. Köteleessége: a leányiskola felsőbb osztályait (3—6) egy tanteremben önállóan vezetni és az ismételő iskolásokat a másik két tanítóval felváltva oktatni. Pályázni kívánók kellően felszerelt folyamodványaikat az iskolászkékhez czimezve június hó 15-éig hozzám küldjék be. A megválasztott tanító köteles állomását September 1-én elfoglalni, a tanítás azonban október 1-én kezdődik. Gyergyó-Alfalu 1897. április. Z o m o r a D á n i e l, pléb. iskolászkéi elnök.

Pénztári üzenet.

Z. D. Gyergyó-Alfalu. A küldött pénzüsszeg bőven elég. A pályázat a maga idejében pontosan jön. Üdvözlét.

Kiadja: Az erdélyi róm. kat. Irodalmi Társulat. Felelős szerkesztő: **Pál Antal.**

Szerkesztőtársak: **Bálinth György, Péter János dr., Vass Abert, Zlamál Agoston.**

Nyomatott Pa pp Györgynél a püsp. lyc. könyvnyomdában Gyulafehérvárt.